

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ignis Fatuus Sive Charitas Inordinata

Leodii, 1679

Text

urn:nbn:de:hbz:466:1-42509

IGNIS FATUUS

SIVE

INORDINATA CHARITAS.

Ordinavit in me Charitatem. Cant. 2. v. 4.

Ordinatissima quæque ab Auctore naturæ este ordinatè facta, hi sane ignorare non possunt quibus nulla datur juris naturalis ignorantia invincibilis, vidit enim cuncta quæ fecerat, & erant valde bona. Illud valde Augustinus refert ad pulchritudinem universi, ex singularium partium ordine existentem. Quid mirum? disposuit cuncta æterna illa sapientia in pondere numero, & mensura. Hinc idem Augustinus exclamat quidquid tibi vera ratione melius occurrerit scias fecisse Deum. Augustino subscribunt Doctores Angelicus & Seraphicus. Ille inquit: *dicendum est quod universum suppositis istis rebus non potest esse melius propter decentissimum ordinem.* Hic verò ait: *ipsa sapientia summa summum dat ordinem quem habere possunt res creatæ.* Quid aliud ipsa creatio nisi universi ordinatio, quid quotidiana universi moderatio nisi ordo universorum. Ordo etenim teste Augustino est *parium dispariumque rerum suarumque loca tribuens.* Quem ordinem sive adæquatam rerum omnium dispositionem universam in universo, & singularem in singulis creatis adinvenire facile quis poterit, qui

*Aug. lib. 1.
de Gen contra
Manich.
c. 21.*

*Aug. lib. 3.
de lib. Arb.
Cap. 5.*

*1. P. q. 25.
Art. 6. ad 3.*

qui solo naturæ ductu naturam universi mature considerat. Et quod in creatione universi, hoc in ejusdem restauratione, sive redemptione generis humani adinveniri dignoscitur. Nam quid aliud redemptio nisi ordinis illius universi a Creatore instituti a creatura vero per peccatum violati quædam reparatio; ipsum peccatum & maxime originale deordinatio quædam est universi intellectualis sive microcosmi quo ad utrumque ordinem, naturalem, & supernaturalem: hinc siquæ in homine renato adhuc remanet deordinatio si non peccatum est, pena peccati est. Et quidem quadruplex illa vulnerans animam ad posteros adæ est transmissa. Infirmetas in irascibili ignorantia in intellectu, malitia in voluntate, & concupiscentia in concupiscibili, verbo dicam deordinatio universi hominis. Ex qua deordinatione factum est, ut homo relicta virtute id est amoris ordine lapsus est in vitium id est amoris inordinationem unde non immerito quis dixerit *quidquid bene agitur ex amore ordinato agitur quid male agitur ex amore inordinato agitur*. Sed inquires hæc primovera sunt adversariorum inordinatam Charitatem astruentium; non diffiteor, & quia eorum primovera sunt, sed ipsis pro eorum instituto falsissima, ideo hæc in medium profero, ut ex ipsorum primoveris & principijs, doctrinam quam profitentur radicitus extirpare queam. siquod opus humanum aut actus moralis hominis ordinatus esse debeat, hinc sane est Charitas

ritas quia virtus est : nam sive essentiam virtutis sive subiectum ejus & divisionem , sive causam virtutis ejusque proprietates indagare velis , certe virtuti ordinem essentialem esse facile reperies. Virtus enim , si essentiam spectes , est bona qualitas mentis qua recte vivitur , qua nullus male utitur , sive est habitus cum ratione electivus , id est conformiter rectæ rationi eligens , & agens & proinde ordinatè in suo ordine ex amore ordinato procedens. Subjectum virtutis est , potentia animæ , cuius perfectionem sive ordinationem teste Angelico doctore , virtus importat. dividitur virtus iuxta ordinem quem habet ad bonum , & in quantum virtus hominis ordinetur ab bonum quod modificatur secundum regulam rationis humanæ. Causatur ex actibus humanis ordinatis a ratione sub cuius potestate & regula tale bonum consistit. in quantum vero virtus ordinat hominem ad bonum secundum quod modificatur per legem divinam , ordinatur seu operatur a Deo in nobis sine nobis. Si proprietatem virtutis considerare lubeat. Proprietas virtutis maxime propria est de sui ratione ordinare hominem ad bonum : adeo ut Charitas quomodocumque ut virtus consideretur , ordinata sit , & esse debeat. Charitas non solum virtus est sed maxime virtus sive major virtutum juxta Apostolum *horum autem major est* 1. Cor. 13. *Charitas*. Sed si Charitas præ cæteris magis virtus est , magis præ cæteris ordinata sit , necesse est. Adhæc Charitas proxime virtutum

Theologiarum tendit in Deum, eoquo propinquius se habet ad Deum ut objectum quam alia virtutes. Nam alia inquit D. Thomas important in sui ratione quamdam distantiam ab objecto suo. Est enim fides de non visis, spes autem de non habitis, sed amor Charitatis est de eo quod jam habetur. est autem amatum quodammodo in amante, & etiam amans per affectum trahitur ad unionem amati. In tantum quod Charitas fit inter virtutes dispositio intimissima perfecti ad optimum id est, Deum. probat Augustinus lib. 2. de moribus Ecclesiae: & sic Charitas est eminenter praeter ceteris virtutibus qualitas quaedam animae in ordine ad Deum, tamquam assimilativa ad ipsum. Ex quibus omnibus evidenter concluditur Charitatem quod magis appropinquat Deo, eod magis illi similem esse, & quo magis illi similis est, eo magis ordinatam esse oportere. Hinc sponsa verae Charitatis incendio flagrans exclamat ordinavit in me Charitatem: non dixit produxit, generavit sed ordinavit. Et merito dixit illa ordinavit, quia ut ait Augustinus nihil est aliud perfecta & vera virtus quam ordo amoris. At quis ordo? is certe quem praescribit Charitas quae semper est ordinata. modo Charitas est. Hanc porro Charitatem & hunc ordinem hausit sponsa in cella vinaria quae secundum originem est domus sapientiae in qua sobrie ebria effudit illud amabile, ordinavit in me Charitatem. Quasi dicat non sum suavi illo nectare dementata, non ebullit in me concupiscentia, non agor in furore

D. Thom. 1.
2. q. 66.
Art. 6.

Aug. lib. 15.
de Civit. Dei.
c. 22.

Hom. 3. & 4.

non vagor Bacchabunda, sed probe mihi
 consto, quia sobrius est amor meus, & re-
 rum personarumque æstimationem ordinem-
 que optime retinet. Ita S. Augustinus, S. Gre-
 gorius Nyssenus, S. Fulgentius aliique. At in-
 quies dum ita exaggeras ordinationem Charitatis,
 virtutes Theologicas in medio consistere
 asseris: in omnibus autem in quibus
 consistit virtus in medio contingit peccari per
 excessum & defectum. Sed circa Deum qui
 est objectum virtutis Theologicæ non potest
 peccari per excessum quia juxta Bernardum
 modus amandi Deum, est sine modo ama-
 re. Respondet ad hoc pro me Doctor Ange-
 licus. *Medium virtutis accipitur per conformita-
 tem ad suam regulam vel mensuram secundum quod
 contingit ipsam transcendere vel deficere. Virtutis
 autem Theologica duplex potest accipi mensura.*
 Una quidem secundum ipsam rationem virtutis,
 & sic mensura seu regula virtutis Theologicæ est
 Deus.... alia verò regula vel mensura virtutis
 Theologicæ est ex parte nostra. Contra primam
 regulam non potest ex mente divi Thomæ
 dari excessus, & sic bonum Charitatis non
 consistit in medio. Contra secundam regu-
 lam potest in Charitate considerari medium
 & extrema ex parte nostra, & sic per acci-
 dens datur excessus quia inquit D. Thomas
 & si non possimus ferri in Deum quantum debemus. *D. Thom. 1.
 2. q. 65. Art. 4.*
 Debemus tamen in ipsum ferri amando secundum
 mensuram nostræ conditionis. Conditio vero no-
 tra ejusmodi est post peccatum ut etiam se-
 cundum adversarios nullus homo excepta
 san-

sanctissima Virgine MARIA potuerit aut possit implere continuæ dilectionis præceptum. Velle itaque continuam dilectionem requirere in homine sub pæna peccati, verus ille & exoticus Charitatis excessus est mensuram miserrimæ nostræ conditionis excedens. Nam solus ille verus amor est, qui sobrius est secundum Augustinum & alios, quique rerum & personarum æstimationem ordinemque tenet. Hic omnis & solus ex Augustini sententia *dilectionem ordinatam habet, qui ordinem servat & distinguendo, eligendo, pendendo subdat minora majoribus.* Quis illum distinguere dixerit, qui virtutes omnes confundit, qui virtutem non esse aliud nisi amorem Dei, seu Charitatem propriè dictam asserit. Quis illum dicet eligere secundum rationem, qui semper ea quæ conditioni humanæ impossibilia sunt eligit. Non subdit profecto majora minoribus qui Sacrosanctam venerandamque antiquitatem novellæ suorum opinionum postponit. Distinctius nobis adhuc ordinatam Charitatem proposuit Augustinus dum ait. *Ipse est autem qui ordinatam dilectionem habet, ne aut diligit quod minus diligendum est aut non diligit quod diligendum est, aut amplius diligit quod minus est diligendum, aut aequè diligit quod vel minus vel amplius diligendum est, aut minus vel amplius quod aequè diligendum est.* Vides non nisi ordinationem quamdam ab homine exposcit in omnibus suis actibus humanis dum certum ordinem ordinatæ dilectionis præscribit. Sed quis non videt hunc ordinem dilectionis

Epist. 120.
Cap. 2.

Aug. lib. 1 de
Doct. Chris.
Cap. 27.

ctionis inverti a novatoribus? Certe minus quam par est ille hominem diligit qui illum agentem contra legem per nullam ignorantiam invincibilem legis naturæ excusari à peccato affirmat, propterea quod ignorantia illa sit pæna peccati originalis. Non diligit sane quod diligendum est, qui non diligit veritatem quæ omnibus diligenda est & maximè Theologis. Illis etenim ex stricto juris naturalis & positivi divini ordine incumbit, ut ad exemplum æternæ veritatis incarnatæ veraces sint & viam in veritate doceant. Amplius diligit quod minus diligendum, qui in tantum Charitatem diligit, ut illius ordinem invertat, aut requirendo illam ubi non requiritur, aut alio & inordinato modo quam requirenda est. Minus denique diligit quod amplius diligendum est, qui salutem proximi periculo æternæ damnationis exponit, novum ubique inordinatæ Charitatis artificium in omnibus humanæ conversationis operibus fabricando. Charitatem Amplector, ambabus ulnis amplectendam prædico, sed ordinatam: ut enim ordinata plenitudo legis est, ita inordinata consummatio iniquitatis est, nec magis unquam superstitiosus & indebitus cultus est, quam pharisæica quadam id est inordinata Charitate Deum colere. Si vis amare purus sit, & defœcatus amor tuus: & hic est quem ipse omnium moderator Deus cum instituit ordinatum esse voluit: nam cum amorem, sive Charitatem instituit non nisi ordinem quemdam homini

mini

mini omnium agendorum præscripsit, & in hoc ordine hominis perfectionem proposuit scilicet Charitatem, quæ est de corde puro, conscientia bona, & fide non ficta. Sed quomodo ab hoc ordine, ab hac Charitate deviant adversarii in prosecutione hujus facile videbimus.

Calorem aliquem sive ignem intemperatum in corpore humano prædominari dolore capitis evidens indicium est, & capitis dolorem cæterorum membrorum dolore concommitari docet nos vulgatum illud.

Dum caput agrotat cætera membra dolent.

Intemperatum ignem inordinatæ Charitatis aliquorum membrorum ecclesiæ animos mentesque præoccupare ex dolore capitis universæ ecclesiæ, sive ex defectu infallibilitatis pontificiæ in decidendis absque concilio generali quæstionibus juris, & facti, quem illi affingunt luce clarius apparet, & quis de cæteris membris Ecclesiæ qui venerandum illud hujus mystici corporis caput ex aliquorum ingeniorum petulantia ne dicam nequitia, vel ita agrotare videt & non doleat dolore maximo, non tam propter dolorem capitis illius, utpote solum fictitium, & fabulosum, quam propter membrorum dolorum de capitis illius dolore male sententium periculosam ægritudinem, cujus unica & sola causa est prædominans in membris illius ignis inordinatæ Charitatis. Cupis experimentum? dabimus. Nulli omnino à Christo præterquam Petro immediatè Collata est auctoritas

thoritas infallibilis regendi, & docendi Ecclesiam universam, dum soli Petro cum successoribus determinate & in singulari dixit, ego rogavi pro te ut non deficiat fides tua, & tu *Luc. 22.*

aliquando conversus confirma fratres tuos. Petre Amas me? pasce oves meas. Matth. 16. tu es Petrus & super hanc Petram adificabo ecclesiam meam.

Nemo orthodoxus dubitat. Sed quam parum ecclesiae usibus consentanea foret in pontifice hæc regendi, docendi & definiendi auctoritas, si non esset ab erroris periculo libera absque concilio generali, inordinata foret illa, imo sui ipsius destructiva. Inordinata, quia Vicaria est illa potestas pontificis æternæ & incommutabilis veritatis, itaque sicut hæc absque ullius adminiculo depromit infallibilia veritatis oracula, ita illa absque aliorum assensu, judicia judicet falli nescia necesse est. Sui ipsius destructiva, quia illimitatæ & indeterminabilis suæ infallibilitatis limites apposuisse videretur constituendo Vicariam, si ipsa absque aliorum assensu falli possit, & quæ erat infallibilis ab æterno, facta esset fallibilis, & errorum obnoxia in tempore, & sic esset una & eadem simul fallibilis & infallibilis, quæ omnia quantum non derogant dignitati æternæ veritatis? Quod privilegium infallibilitatis agnoscit Leo dum ait *specialis cura Petri a Domino suscipitur, & pro Leo Serm. 3. fide Petri proprie supplicatur tamquam aliorum sta- de assump. suo ad pont. tus certior sit futurus si mens principis victa non fuerit: rationem addit ut firmitas qua per Christum Petro tribuitur, per Petrum cæteris conferatur.*

Quis

Quis novatorum non pavet ad hujus Leonis rugitum. Non enim confertur aliis firmitas veram fidem exponendo neque hanc veram fidem exponendi potestatem alii ulli cum eo communicatam habent. Nimirum solus inquit Leo nonus ad Petrum Antiochenum, pro quo ne deficeret fides ejus, Dominus & Salvator asseruit se rogasse dicens rogavi pro te, &c. quae venerabilis & efficax oratio obtinuit quod hactenus fides Petri non defecit nec defectura creditur in throno illius. Cujus Rei veritate motus Bernardus

Bern. Epist.
190.

ita Innocentio Papae scribit oportet ad vestrum referri Apostolatum pericula quaeque & scandala regni Dei, ea praesertim quae de fide contingunt, dignum namque arbitror ibi potissimum resarciri damna fidei ubi non possit fides sentire defectum: cui enim alteri sedi dictum est aliquando ego pro te rogavi ut non deficiat fides tua. Quam sedulam divi Bernardi sententiam, quod si propriae sententiae praepoherent novatores, non illam futilem quaestionem de fallibilitate pontificia in decidendis quaestionibus juris & facti tam acriter, & mordicè propugnarent immemores ordinatae Charitatis quae postulat juxta Augustinum ut subdantur minora majoribus.

Majorem concilio Pontificem esse hinc patet quia prima sedes non judicatur a quocquam, quia romani pontificis est consilia convocare, eorum decreta rescindere, corrigere & interpretari: docet Theophylactus hoc privilegium dari Petro, quia major caeteris futurus esset utpotè princeps, & caput alio-

aliorum : *Quia te Habeo inquit principem Discipulorum confirma ceteros.* Hoc enim decet te qui post me ecclesie petra es, & fundamentum. Et quidem hæc soli Petro dixit, non Petro & concilio, ex quo apparet totam firmitatem definiendi esse a pontifice, non partim a Pontifice & partim a concilio.

*Theophyl. in
Cap. 21. Luc.*

Non recensebo hîc summos Pontifices sententiam pro se dicentes, testimonia generalium consiliorum paucis attingam ratus id quod res est plus in hac causa mereri ipsorum iudicia consiliorum, quæ in pontifice res fidei per se definiente hanc authoritatem erroris expertem ultro agnoscunt. Illam agnovit ut calem in Leone I. Synodus Calcedonensis quarta, actione secunda. Item in Agapeto concilium Constantinopolitanum secundum actione quarta in causa Anthimi. Illam admisit Synodus 4. actione 18. erga Othonem. Dein Synodus octava erga Adrianum 2. ac Nicolaum 1. Pontifices, quorum sententiam inibi Actione 5. Synodus affirmando non posse immutari, agnoscit eam immutabilis esse veritatis. Sunt alia id genus non pauca, sed ne prolixior sim unum adjungo novissimi Concilii Tridentini testimonium Sessione 7. de Baptismo Can. 3. *Ecclesia Romana autem non nisi ratione pontificis est Magistra cæterarum.* Quid ais numquid hic ictus fatalis est novatoribus nostris. Quid hoc aliud quam soli pontifici proprium esse infallibile in docenda Ecclesia Magisterium, ut infallibile inquirunt, admittimus Magisterium illud

illud quodcumque cum concilio fuerit con-
 junctum. Sed quid hic consilio opus? inspi-
 ce Tridentinum non pontifici ratione Eccle-
 siæ sive consilii sed Ecclesiæ ratione pontificis
 docendi Magisterium adscribit. Numquid
 universam Ecclesiam ipsam columnam & fir-
 mamentum, veritatis eadem ruina involuit
 sive pontifex in definienda quæstione facti si-
 ve in quæstione juris fallibilis sit & errori ob-
 noxius? eadem profecto! & parum utilis
 foret spiritus veritatis in Ecclesia perpetuo
 mansurus si permetteret Christi Vicarium
 suo nomine & sua auctoritate universæ Ec-
 clesiæ præsentem in aliis infallibilem, in aliis
 fallibilem esse, quorum omnium tamen ve-
 ritas æque necessaria foret regendo populo
 Dei, & quorum singula per suam assistenti-
 am æque facile possit ab erroris periculo vin-
 dicare. Varias facti quæstiones, ut alios si-
 lentio præteream Leo decimus se solo, re-
 solvit ac definiuit atque eo tenore quo pro-
 cedit in quæstione juris, suam definitionem
 toti Ecclesiæ proposuit. Cujus facti ratio
 nulla alia a me assignari potest quam potestas
 facientis. Nec huic facto contradixit ortho-
 doxus aliquis: in promptu ratio est, quia
 nulliorum sententiæ contraria erat decisio
 definiens. Hinc etiam pontificem infallibi-
 lem prædicant adversarii in approbandis san-
 cti Augustini libris, & hoc solum quia il-
 lum suorum doctrinis favere dicunt, neque
 subit vereri illos ne hic vel ex questione facti
 velex alia quapiam causa aliquod erroris pe-
 riculum

riculum interveniat. Vides? inordinata Charitas suas hîc partes agit. Augustini inquit docemus sententiam a Conciliis, a Pontificibus approbatam. Approbatio illa vera & inconcussa est, autoritas Pontificum sive Conciliorum in hac doctrina approbanda infallibilis est: de ejus veritate vel minimum dubitare summum piaculum est. Ad quid hæc omnia? quia Augustini sententia est, dicam ego *non noverunt Augustini sententiam, sed amant suam, non quia vera est, sed quia sua est.* *Aug. lib. 12. Confess. cap. 25.*

Inordinata Charitas sive ignis ille fatuus de quo nobis sermo est, quamquam non verus sed solum apparens ignis, veram tamen veri ignis naturam & conditionem in nonnullis insequitur. Quemadmodum hic semper sursum ascendit sic ille videtur summa petere, & adinstar fulguris summos qui in Ecclesia sunt ferire montes. Montium nomine Doctores intelligo qui ceteris cathedrâ sunt eminentiores, quorum duos ordines Scholasticorum nempe & casuistarum quos sibi & doctrinæ suæ contrarios invenit, summè insequitur, & si posset ab ecclesia & religione Catholica ad sectam paganorum & gentilium ablegaret. Scholasticos, pessimos magistros appellat & fabulatores, etiam in errorem ducentes si fieri possit electos: illos quasi parvulos fluctuantes circumferri omni vento doctrinæ affirmat, illos mutuam autoritatem lædere, mutualique doctrinas non erroris solum verum & hæreseos infimulare & proscribere asserit, adeo ut per Scholasticos faciendum autu-
ment,

ment, quod Filius hominis cum venerit non
 inveniet fidem in terra. Sed unde hæc tam
 ordinata & insulsa dogmata nullo sale modo-
 stiaæ christianæ condita? causam five origi-
 nem expetis? quia nimio sale supereminenti
 scientiæ & sapientiæ sua dogmata condiri vo-
 lunt, ideò sal eorum infatuatur, & cum sit
 infatuatum ad nihilum valet ultra nisi ut mis-
 tatur foras & conculcetur ab hominibus. Cha-
 ritas inordinata est propriæ scientiæ & Do-
 ctrinæ, hinc nimium sui amantes in super-
 biam elati ut inquit Apostolus, optimos
 quosque Scholasticorum convitiis lacerant,
 mendaciis onerant & nescio quorum erro-
 rum & hæresum eos non infimulant: quasi
 verò Theologia Scholastica omnem religio-
 nis, & fidei ordinem invertisset, & inver-
 sum suis Aristotelismis ut aiunt & fabula-
 tionibus per fas & nefas propugnare vellet.
 Sed quam inordinatè Theologiæ inversum
 ordinem Scholasticis adscribant, Sixtus V.
 Pontifex Maximus non obscurè docet dum
 ait illos contra Hæreticos, *apta illa est inter
 se nexa rerum & causarum coherencia, illo ordine
 & dispositione, tanquam militum in pugnando in-
 structione, illis dilucidis definitionibus, & distinc-
 tionibus, illa argumentorum firmitate, & acutis-
 simis disputationibus, lucem à tenebris, verum à
 falso distingui, eorumque mendacia multis prestigiis,
 & fallaciis involuta tamquam veste detracta
 patefieri, & denudari. Frustra igitur oblatrant
 novatores Scholasticis, illos sacratissimæ
 Theologiæ candorem polluere suis sordibus;*
 non

*Constitit trium-
 phantis.*

non polluunt hanc sed illustrent, dum in sacris litteris interpretandis, in patrum sententiis & scripturis explicandis utuntur suis Scholasticis distinctionibus. Similes sunt ejusmodi Theologi novatores serpentibus, qui Matris morte sibi vitam comparant; & per illius quæ ipsos gestavit viscera aditum sibi in hanc lucem patefaciunt. Nunquid Scholastica Theologia illos concepit & paulatim in Scholastico pulvere exercitatos quasi foetus efformatos protulit, dum illos sive baccalaurei sive licentiatii, sive Doctoris laurea decoravit. Et in hanc Matrem suam continuò insurgunt, propriis illius visceribus non parcunt, cum quæ illi intrinsecè & essentialiter necessaria sunt pro vaniloqua & inani argumentandi methodo reputant.

Nec major profectò illis adest reverentia erga Casuistas quam Scholasticos, in illos adhuc impudentius debacchantur. Illorum dogmata versatilia, veritatis larvas, Christianæ vitæ fucos, exorbitantium ingeniorum ineptias, laxitatis intemperies, commenta, figmenta, pigmenta, somnia, deliria, insanias nuncupant. Illos se mutuo ut grues sequi non discussa veritate, illos omnium errorum scaturigines esse propalant. Sed meminisci eos oporteret christianæ Charitatis, quæ non patitur viros summa sanctitate & doctrina conspicuos, quales plurimos inter Casuistas reperire est ejusmodi conviciis conspurcari, quam diversa sunt horum de Casuistis judicia, à judiciis Sanctorum Caroli

Borromei, Francisci Saleſii & Cardinalis Paleotti, quorum praxim & methodum regendi animas ſe inſequi fingunt. Hi Caſuiſtas ſummum honore habitos ſuis legendos propoſuerunt, illoſque quaſi expertiſſimos quosdam nava-
 chos in vaſto & immenſo moraliſ oceanum ad evitandos ſcopulos & Charybdes ſuis praſcribunt. Illi Caſuiſtas flocci pendunt, eorum lectionem abhorrent, ſolos patres legendos praedicant. Sed quam ordinatum ſit hoc eorum conſilium paucis accipe. Conſilium juxta angelicum doctorem non niſi de rebus ad finem obtinendum congruis dandi oportet. Non enim ſufficit res fore in ſe bonas, ſed oportet illas proprias & accommodatas eſſe ad aſſecutionem finis propoſiti. Lectio patrum perquam utilis & neceſſaria eſt animarum rectoribus, ſed quis illam ad inveſtigandos caſus conſcientiae commodam dixerit, quis ex immenſis eorum Operibus Caſum ſibi oblatum facile reſolvat, aut reſolutionem poenae ipſos inveniet? nemo; quid igitur lectio patrum ad cognitionem caſuum conſcientiae. An minore in hiſce cognofcentiae ſcientia opus quam in adſcenda jurisprudentia aut medicina? pro acquirenda juris prudentia jurisperitos pervolvunt omnes, pro medicina medicos conſulunt, quidni igitur pro cognitione caſuum conſcientiae caſuiſtas conſulant, qui caſus omnes in quibuſvis materiis occurrentes tam ordinato ordine, tam facili methodo reſolvunt. Neque hi ſane audientur ſunt qui Caſuiſtas ſolum hiſce noviffimo

tempo

temporibus oriundos autumant. Non prius
 in hoc orbe terrarum Legislator quam Casui-
 sta fuit, quicumque legem tulit aut promul-
 gavit, legem explanavit, & casus circa illam
 occurrentes resolvit. Hoc fecit Moyfes in le-
 ge veteri, hoc præstitit Christus in lege nova.
 Hæccine noviter inventa quæ utriusque testa-
 menti legislatorum autoritate firmata?
 proinde non nisi injustissimè à malevolis ca-
 suistæ appellantur novatores & novitatum
 inventores. Sed quamvis novitates forent
 eorum lucubrationes, an ideo deteriores?
 nunquid contra novum morbum à medico
 excogitatur inusitatum antidotum & exorti
 de novo pravi hominum mores, causæ sunt
 non solum bonarum sed & novarum legum.
 Quinimò propter nova adinventata bellorum
 stratagemata indies ars militaris renovatur?
 Quid igitur mirum *si nova bella elegit Dominus Jud. 5.*
 ut portas inferi diabolicis peccatorum novis
 adinventionibus roboratas Doctorum Scho-
 lasticorum & casuistarum telis & machinis
 evertat. Tunc solum inanes & superfluæ
 erunt novæ Doctorum lucubrationes cum
 novas desistent homines perpetrare iniquita-
 tes. Tunc solum veraciter quis dixerit, *nihil Gen. 3.*
dicendum quod non dictum prius, quando sensus &
cogitatio humani cordis in malum prona quiescent
 agere perversa, & adinvenire nova. Sed
 quamdiu peccator manet antiquorum malo-
 rum perpetrator, nec pudet eum ut habeat
 tur novorum auctor juxta multitudinem
 adinventionum suarum, tamdiu non solum

Reipublicæ Christianæ non frustraneus
 inanis erit Scholasticorum & casuistarum
 labor, sed utilis & necessarius. Quam verita-
 tem non solum nova probant Theologorum
 contra novos exortos abusus & excitatas ab-
 orco hæreses documenta, sed omnium histo-
 riarum Annales confirmant. At inquit
Eccl. 12. *sciendi plures libros nullus est finis*, nimia librorum
 & scriptorum Copia non otiosa tantum
 odiosa, & perniciosa est fidelium regimini
 & studentium utilitati. Nemo sanæ mentis
 hæc dixerit! Audite Salomonis hac de re pa-
 radicum. *Audiens*, ait ille *sapientis sapientiam*,
sapientior erit. Et quare hoc dixit inquit Cy-
 rillus *Nisi quod sapientia non est numerus*? Quis
 quid scripserint vel non scripserint Doctores
 in immenso Sacræ Theologiæ pelago semper
 jure merito quis dixerit quod alius olim dicitur
 se dicitur. *Adhuc multum restat operis multum*
que restabit quia inveniendis inventa non obscurantur.

Prov. 1.
Cyrril lib. 1.
Apolog. Mor.
cap. 1.

Sed hæc paulo magis rationum pondere
 brevis! quis invitatus ad mensam regiam
 cujusdam divitis epulonis qui quotidie epu-
 latur splendidè, dixerit perniciosam sive fru-
 straneam esse multiplicem ciborum & ob-
 noxiarum varietatem, eò quod si de singulis
 comedat inde stomacho suo malum inferat.
 Hoc si quis dixerit respondendum sanè illi
 ret, hanc Ciborum varietatem & abundan-
 tiam quam sive magnificentia regis sive libe-
 ralitas tractantis mensæ apposuit, à disci-
 plina comedentis moderandam fore. Et
 de singulis illi eligendum esse quod sibi

gis salubre & congruum judicaverit. Congeries librorum & scriptorum Theologicorum quid nisi apparatus quidam alicujus mensæ spiritualis omni Ciborum genere instructæ ad pascendas animas. Et hæc mensa quia mensa magni regis est quam apposuit omnibus timentibus se, pro magnificentia illius vario, & multiplici ciborum delectu instrui debet, & tamen omnes ad eam accedentes admonet Apostolus *non plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem*. Cæterum quod si multitudo librorum sive de re medica sive de jurisprudentia conscriptorum nullatenus vana & frustranea, sed tum curandis corporum morbis, tum observandis legum statutis accommoda judicetur, cur amabo tanta erga Casuistarum & Scholasticorum multitudinem indignatio non magis hi Theologiam moralem multiplicitate scriptorum suorum quam medici medicinam aut legisperiti jurisprudentiam confundunt. Tanta est hujus veritatis evidentia ut ulteriori demonstratione non egeat. Tantum abest quod multiplicitas librorum in aliqua scientia confusionem pariat, & scientiæ illius studiosos in varios & multiplices sensus abire cogat, quod etiam quò plures eam scribendo tractant & tractando doceant, eò magis scientiæ illius unitatem varietate scriptorum suorum dilucidant: quod Theologiæ præ cæteris proprium est. Cum enim fides nostra Catholica una sit, una quoque & eadem Scriptura Sancta, una quoque Ecclesia nec aliæ sint

veritates ab eis quas docuerunt Patres nostri,
 necesse est earum easdem esse definitiones &
 descriptiones, & eadem omnium de Theolo-
 gia scribentium primovera. Undè sequitur
 evidenter quod quò plures plura de Theo-
 logia scribant, plus illius primovera & in-
 variabiles regulas stabiliant, & per consequens
 plus illius unitatem confirmant: quod si eni-
 verò nullus Scholasticus aut casuista foret
 qui certas Theologiæ regulas præscriberet,
 quis non videt majorem in Theologicis confu-
 sionem fore quam modò, ubi quamvis plu-
 res eandem materiam summa varietate tra-
 ctant in eadem tamen principia unanimiter
 conjurant. Videtis itaque varietatem scri-
 ptorum & scribentium idem principium &
 finem intendentium, in Theologia non ob-
 esse sed prodesse & quasi frenum injicere luxu-
 riantium ingeniorum ineptiis, cum per multi-
 plicitatem Doctorum in unum & idem con-
 jurantium non liceat unicuique abundare in
 suo ingenio, quod tamen nimius sui amor
 five inordinata charitas unicè intendit, &
 ideo solum omni voto expetit omnes Scho-
 lasticos, & Casuistas è theologia eliminari,
 ut quod sibi luberet pro libitu suo effutire li-
 berè possit. Ego quod ad me attinet, sapien-
 tissimis scholasticis & casuistis hoc defero, ut
 dictum viri & perantiqui & sapientissimi Vin-
 centii illis accomodem dicendo *quodcumque*
igitur in Ecclesia Dei agricultura fide Patrum ser-
tum est: hoc idem filiorum industria decet & excu-
latur & observetur hoc idem floreat & maturescat.
 He

Hoc idem proficiat & perficiatur : fas est etenim ut *Contra heres.*
prisca illa caelestis Philosophia dogmata processu *cap. 30.*
temporis excurentur , limentur , poliantur : sed
nefas est , ut commutentur , nefas , ut detruncantur
& mutilentur . Per Scholasticos & Casuistas
 veterum patrum documenta non commutari ,
 detruncari , aut mutilari , sed explanari , li-
 mari & poliari omnibus iudicio pollentibus
 inconfesso est . Adeò ut Theologiam Schola-
 sticam cum Sixto V . Pontifice appellare pos-
 sim *Salutaris scientia cognitionem & exercita-*
tionem ab uberrimis divinarum litterarum , sum-
morum Pontificum , Sanctorum patrum , & con-
ciliorum fontibus dimanantem , quanto igitur magis
 novatores hanc munitissimam Scholastica Theo-
 logia arcem oppugnare & evertere conantur , tanto
 magis nos decet hoc invictum fidei propugnaculum
 defendere , & hereditatem patrum nostrorum con-
 servare & tueri , & acerrimos veritatis defensores
 meritis honoribus quantum possumus decorare .

Ignem fatuum utpotè in paludosis & sta-
 gnantibus locis natum , ad paludes & abyf-
 sos hominem inter tenebras deducere appa-
 rente sua luce , omnibus vulgò notum est .
 Peccatum est abyssus multa , & cum pecca-
 tor peccat quid nisi abyssus abyssum invocat .
 Ad hunc abyssum rectà nos deducit ignis no-
 ster fatuus sive inordinata charitas , cum sin-
 gulos actus nostros peccaminosos iudicat
 quia Charitate destitutos . Heu mihi quid ul-
 tra miseriae miseris peccatoribus adjici potuit .
Via illorum ut ait Propheta tenebrae , & lubricum
& angelus domini persequens eos . *Psalms. 34.*
 adjicit

adjicit inordinata charitas juxta vias eorum tot abyffos quot miseri perpetrant actus, in quos præcipiti motu miserè ad ima inferni devolvantur. Hæccine ordinata Charitas est? sic illam appellat ille ex cujus ore nullum procedit peccatorum miserere, dum veram virtutem nominat *ordinem amoris seu amorem ordinatum* dum dicit peccatum esse *quidquid non fit ex amore ordinato*. Amorem illum ordinatum intelligit Charitatem perfectam, qui juxta illū est amor Charitatis *attollens hominem supra seipsum, quod naturaliter fieri nequit, & soli Deo uniens, id est unum spiritum cum Deo faciens*. Sed quis non videt hunc amorem Charitatis inordinatum esse, & ordinationi divinæ, quæ attingens à fine usque ad finem fortiter suaviterque disponit omnia, è diametro resistere. Hæc autem est ordinatio divinæ juxta adversarios ut homo *inter incommutabilem supra se creatorem cui tamquam summo bono immediate subiecta est, & irracionales infra se creaturas, quibus utendo non fruendo dominatur, juxta pares alias intellectuales creaturas quibus in Dei fruitione æquari appetit rationalis ipsa sed mutabilis natura per amorem veluti per proprium pondus collocetur, sed numquid hunc ordinem five ordinationem divinam invertit qui ad singulos actus humanos sub pœna peccati charitatem, & quidem perfectam exposcit? Tenet ordinem natura rationalis inquit Augustinus seipsa tota diligens quod supra se est id est Deum, socias autem animas tamquam seipsam*. Sed neutrum præstat hæc Charitas inordinata, seipsâ totâ non diligit Deum

*In quest.
Theol. de
grat justif.
salmurii im-
pressa.*

*Aug. lib. 6.
music. cap. 14.*

Deum quæ illum in se solum, & non in proximo diligendum prædicat, neque socias animas amat ille tanquam seipsum, qui illis onus imponit quod nec sibi nec ulli hominum, (exceptâ S. Virgine) post lapsum Adami possibile fuisse ultro fateretur. Humana natura secundum novatores rationalis ipsa est, sed mutabilis natura, si mutabilis, quomodo justè ad immutabilem amorem Dei super omnia obligari potest.

Quomodo amorem Dei super omnia oportet fundatum habere id corde nostro quamdiu vivimus?

Al. ghemyne verbinteniſſe; p. 4 p. 10. p. 20.

Quomodo hoc necessarium esse potest ad salutem atque ad implendum primum maximumque mandatum, omnes obligans sub pœna aeterna damnationis, quod homini in statu naturæ lapsæ impossibile est? Deus impossibilia non jubet, nec per consequens hunc impossibilem amorem perpetuæ Charitatis. Deus amorem præcipit sed non perpetuum. Inter affirmativa annumerari oportet præceptum dilectionis, quæ unanimi Theologorum consensu obligant semper, sed non pro semper. At inquirunt, potuit homo in statu innocentie constitutus, cui natura præceptum illud imposuit plenè & perfectè implere illud præceptum. Blanda consolatio sed infirma infirmis animis adhibenda. Quid juvat olim potuisse modò jam non possit? Ad hæc respondent cum Jeremia quiescat vox tua à ploratu, & oculi tui à lacrymis: quia est merces operituo. Quod autem inquirunt homo pessima sua voluntate se conjecerit in quandam impotentiam quam & voluntarie continuat, idè non tenetur natura sua immutare leges. Ad hæc & similia quis

Jerem. cap. 31. 6.

quis non audiat vocem lamentationis, luctus & fletus naturæ humanæ, plorantis filios suos & nolentis consolari super eis, quia non sunt. Non sunt qui sunt filii Adam, si mutabilis natura immutabilis Charitatis lege arctetur. Qua lege perpetuæ dilectionis siqui homines alligare velint? quis neget illos totum ordinem divinæ providentiæ invertere? Cum enim lex æterna jubeat ut omnia sint ordinatissima, impossibile est hoc esse ordinatum ut Charitas quæ per eandem æternam legem cœterarum forma est facta virtutum, inordinata sit qualis est quæ perpetuam dilectionem præcipit. Multoque magis impossibile ut illum ordinem naturalem perturbando non peccent novatores, cum lex æterna non sit alia nisi ratio divina seu voluntas Dei, ordinem naturalem conservari jubens, perturbari vetans.

*August. lib.
6. music. cap.
15.*

Sed rursus ad sui defensionem Augustinum inclamant dicentem ipsa est *anima ordinatio qua nulli servit nisi uni Deo, nulli equari nisi purissimis animis nulli dominari appetit nisi nature bestiali atque corporea*. Perturbatur autem hic ordo perversâ & peccante voluntate, si ipsa anima aliquid amat præter Deum. Duo importat hic ordo: primò nempe ut quod inferius est non magis ametur appetiative sive ut non ametur ut majus & superius id quod minus, & inferius est, secundò ut quod minus & inferius est non ametur tamquam finis ipsius operantis in quem seipsum suaque omnia referat. Quid hoc impedit quin amare liceat unumquodque & æstimare secundum suum gradum? Deum esse verum & unicum

bonum hominis, eo sensu quasi verò nihil aliud sit verè bonum homini, & per se dignum illius amore, ita ut licitè amari nequeat nisi per relationem ad eum, falsum est, nec potest sine errore affirmari. Nunquid per se amabilia sunt virtutum officia quia talia sunt. Nunquid delectationes per sensus aut aliter ex creaturis perceptæ possunt absque peccato propter seipsas expeti? aliquæ delectationes bonæ sunt juxta divum Thomam aliquæ malæ, sicut aliquæ operationes sunt bonæ, aliquæ malæ, quas delectationes consequuntur, si delectationes operationes consequantur, quæ bonæ sunt & licitæ, quid ni & ipsæ bonæ sunt & licitæ absque ulla relatione in Deum aut Charitate perfecta & justificante? Actiones indifferentes dari, & consequenter indifferentes de iis delectationes unanimis doctrina est Sanctorum patrum. Quisquis illas è medio tollit, Dei ordinationi resistit. Ordinatio etenim hujus universi præsertim microcosmi in varietate rerum & actionum consistit. Nec parum interest divinæ ordinationi hominem posse sicut malè & bene, ita & indifferenter agere. Quam actionum & delectationum indifferentiam si quis neget in homine, hominis creationem de peccato & inordinatione arguit. Porrò Augustinum iterum in medium adferunt inter affectuosos flagrantis Charitatis affectus Deo suo dicentem

D Thomas
1. 2. q. 34.
art. 1. in
Corp.

August. lib.
10. Confess.

minus te amat qui tecum aliquid amat: minus profecto Deum amaret qui cum Deo quidquam creatum ut finem suum ultimum inor-

dinatè amaret. Sed non minus Deum amat,
 qui ordinate cum Deo aliquid amat: quin
 imò tanto magis creatorem diligit quanto
 magis & efficacius plures creaturas, maxime
 rationales casto amore diligit. Hoc etenim
 habet oppositum Charitas cum amore pro-
 prio sive concupiscentia ut quemadmodum
 hæc sibi soli studet omne bonum communi-
 care, illa è contrario quidquid boni habet aut
 habere potest etiam cælo benigniore, id om-
 ne profundit, atque abjicit ut proximus inde
 participet: nam ut rectè ait Sanctus Thomas
*diligere proximum propter Deum est aliquid maius
 & melius quam solummodo diligere Deum. Ra-
 tionem addit quia actus ille habet totam perfectio-
 nem quæ est in amore Dei, & aliquid amplius
 quatenus se extendit ad amorem proximi. Quid
 mirum? Charitas fundatur super communica-
 tione summi boni in cuius participatione
 communicant omnes homines, & quò plures
 participant id ipsum, eò magis ille per quem
 participant diligit illud bonum, cum jube-
 mur præcepto divino & naturali diligere
 Deum ex toto corde, non jubemur excludere
 omnem alium amorem, nihilque amare nisi
 Deum aut propter Deum, sed illum tam in-
 tegre, perfecte & absolute amare, ut nihil
 admittatur ejus amori adversum. Neque
 aliud voluit Augustinus dum dixit cum autem
 ait toto corde, tota anima, tota mente, nullam viam
 nostra partem reliquit quæ vacare debeat & quasi
 locum dare ut alia re velit frui. Sed quidquid aliud
 diligendum venerit in animum illuc rapiatur quo
 totus dilectionis impetus currit quæ nullum a se vi-*

*D. Thom. 2. 2.
 q. 27. Art. 8.*

*Lib. 7. de
 Christ. cap.
 22. & cap.
 10.*

vulum duci extra patitur cujus dirivations minuat. Quia dilectioni Dei contrarium est velle aliquo alio quam Deo frui, hoc est in sensu Divi Augustini non quomodocumque de illo delectari ut bono jam possesso, sed diligere illud propter se ut bonum beatificum, & *nullum etiam à se rivulum duci extra patitur* quamvis non excludat omnem cujuscumque alterius rei amorem, qui non sit amor Dei propter se, cum amor ille quem admittit non sit amor de bono Beatifico sed de bono possesso. Bonum & licitum est se diligere propter seipsum, melius autem se diligere propter Deum & de hoc modo præstantiori diligendi seipsum, loquitur Augustinus; cum ait *nullam esse aliam dilectionem qua quisque diligit seipsum nisi quod diligit Deum.* Nam si nemo nisi diligendo Deum diligit seipsum, non opus erat ut dato de Dei dilectione præcepto etiam seipsum & proximum homo diligere jubetur. Frustraneum erat præceptum de diligendo proximum, quod tamen secundum simile primo promulgavit ipsa veritas. Vides qualiter inordinata charitas confundat duo præcepta charitatis diligere Deum & proximum, si per eam non possit diligi proximus nisi propter Deum. Deinde præceptum quod prædicat Christus primum & magnum mandatum hoc ipso non esset primum & magnum mandatum, nam quod secundum dixit & simile huic, primum esset & majus altero quandoquidem ex mente D. Thomæ majus sit proximum diligere propter Deum, quam solummodo

modo

modo diligere Deum. Hæc clariora sunt quam ut ulteriori examine egeant, Ad alia absurda properemus quæ secum adfert hæc charitas inordinata, docendo necessitatem charitatis ad omnes actus humanos.

Hujus inordinatæ charitatis professores in labyrinthum incidunt à quo nequeunt eripi, & in illam labuntur absurditatem de qua Augustinus loquitur *errant homines non servantes modum & cum in unam partem procliviter ire ceperint, non respiciunt divinae authoritatis illa testimonia quibus possint ab illa intentione revocari, & in ea qua ex utrisque temperata est veritate ac moderatione consistere.* Nam cum nullum opus morale fieri posse sine sanctitate supernaturali asserunt, omnia quæcumque fiunt à peccatoribus ante justificationem peccata esse affirmant: sed si peccata sint, quare illa in romanis à Deo remunerata asserit Augustinus, quare ait paganos aliqua bona opera facere extra Ecclesiam, quare dicit Augustinus Polemonem adolescentem ethnicum à Xenocrate philosopho ad temperantiam & continentiam fuisse conversum, & plura alia ejusmodi. Si temperantia & continentia ante justificationem non sint virtutes sed vitia, aut si mavis si temperantia sine charitate non fit temperantia & continentia non fit continentia, quod ex doctrina vestra evidenter concluditur, quandoquidem secundum vos ad rationem virtutis non sufficiat quod objectum fit honestum decensque naturam rationalem, & ametur propter suam honestatem & bonitatem

*Aug. lib. de
fid. & oper.
Cap. 4.*

*Aug. lib. 5.
de Civit. Cap.
15.*

*Aug. in Psal.
83.*

*Aug. Epist.
130.*

tatem intrinsecam, sed ulterius oporteat referri in Deum per charitatem. Ad quid ratio nobis à Creatore nostro indita, siquæ rectæ rationi consentanea fiant, absque charitate, peccata sint? ad hoc inquit ratio nobis indita ut omnia nostra juxta Apostolum referendo in Deum impleamus primum maximumque mandatum, omnes obligans sub pæna æternæ damnationis. Miror qua fronte præsumperint pervertere Apostoli consilium in præceptum: non curant quid intenderit ipse modo prætexant malæ suæ opinionis administriculum: non vult Apostolus ita omnia nostra referri ex charitate ad Deum ut omnia quæ non referuntur non sint virtutes sed peccata: non dixit Paulus fides sine charitate non est fides, sed inutilem solum dixit ad salutem, quamobrem subjunxit nihil sum vel nihil mihi prodest, quod probat Anselmus super eo Apostoli verbo *major horum charitas sine charitate inquit potest esse fides & spes.* Commendavit etiam Paulus fidem Raab meretricis, & Salvator fidem Chananæ quæ utpote paganæ expertes erant charitatis. An forsitan Paulus, & ipse Salvator peccata laudasset? an ethnicos & paganos ad peccata facienda admonuisset? Bona opera justificationem antecedentia invalida sunt & inutilia in ordine ad salutem: non sunt tamen spernenda sed amplexanda quippe quibus se bene exercet & ad gratiam disponit operans, ut docet D. *Chryso- stomus testimonium bonum inquit habuit lege natura & spiritus sancto.* Cornelius sed Christum ignorabat, Deum quidem cre-
dens

C

dens

dens, Dei autem sermonem nondum edoctus. Et quia
 opera erant bona & admirabilia, placebant etiam
 Remuneratori & amatori Deo. Vides? Chryso-
 stomus opera Cornelii adhuc gentilis bona vocat
 & admirabilia eaque dicit placere Deo! quo-
 modo igitur peccata? si peccata sint Deo pla-
 cere nequaquam possunt, cui odio sunt impius,
 & impietas ejus. Consuluit Daniel Regi Na-
 buchodonosor peccata sua eleemosinis redi-
 mere, mandavit rex Ninive ninivitis dicens
 operiantur saccis homines & jumenta & clament
 ad Deum in fortitudine, & convertatur vir à via
 sua mala, & ab iniquitate quae est in manibus e-
 rum, quis scit si convertatur & ignoscat Deus. Hi
 omnes gentiles fuere penes quos nulla nota
 aut vestigium Charitatis & tamen hæc eor-
 um opera non potes arguere de peccato nisi
 velis peccata peccatis redimi, & peccatis
 Deum converti ut ignoscat. Itaque etiam in-
 vitus compelleris hic nobiscum sentire aliqua
 opera bona moraliter fieri posse etiam à pec-
 catoribus. Porro si nullum opus est bonum
 nisi quod fit ex motivo charitatis propter
 Deum summè dilectum, sequitur nullam esse
 virtutem præter unam charitatem cujus so-
 lius est operari propter tale motivum. Dic
 mihi amabo si quis ex firmamento lunam &
 stellas tam fixas quam errantes ablegare vel-
 let, & unicum solem in eo collocare, nunquid
 dicendus esset velle invertere ordinem & pul-
 chritudinem hujus firmamenti? quis dubitat?
 Qui docet omnia facienda esse ex motivo
 charitatis solam charitatem vult esse in motu
 do.

Dan. 4.

Jona. 3.

do, cæteras virtutes omnes foras mittit. Sed
 quam inordinate reclamant Scriptura
 cum plures alias virtutes præter charitatem
 agnoscit, & commendat variis locis, reclamant
 Sancti Patres & ipsa ratio manifestat, nam
 cum virtus est habitus conformiter rectæ ra-
 tioni eligens & agens, manifestum est rectæ
 rationi consentaneum esse amare justum &
 facere, quia justum est, vivere temperatè,
 subvenire indigentium necessitati, parentibus
 & benefactoribus honorem impendere &
 cætera ejusmodi quæ etiam præcisa relatione
 ad Deum, ut summe dilectum propter seip-
 sum, honesta sunt & secundum rectam ratio-
 nem appetibilia. Quicumque illam veritatem
 impugnant utar Divi Laurentii Justiniani
 verbis, *hi velut cæci spiritum sequuntur erroris,*
fallaciis irretiuntur diaboli, ipsum lucis Angelum
arbitrantes, tentationibus consentientes & suas
perficiunt voluntates, præcipitantur in foveas, nes-
ciunt discernere nec quidquam rectè dijudicare.
Desideriis virtutum sine ulla se accomodant disci-
plina regula, omnique quasi spiritui credunt: &
tamquam absque gubernaculo naves colliduntur in
scopulos. Quod sibi & aliis fidelibus est secun-
 da post naufragium tabula in hoc quasi in-
 scopulum sive charybdim sua doctrina im-
 pingunt misere naufragantes: nec mirum se-
 quuntur quippe charitatem inordinatam sive
 ignem fatuum cui proprium est hominem de-
 ducere ad foveas & abyssos: inordinata chari-
 tas est, sive agere ex amore inordinato, velle
 contradicentibus SS. Patrum Scriptis & Con-
 filiorum

Lan. Just.
de casto cons.
nubio Verbi
 6. 17.

filiorum Decretis necessariam esse ad Sacramentum poenitentiae charitatem perfectam & per se justificantem, sic absolutio sacerdotis nudum est ministerium declarantis remissa esse peccata: dogmata sanè charitatis sed inordinatae affectatione speciosa, Tridentino appo-

Sess. 6. c. 14. fitè contraria: qui docent *non peracta poenitentia poenitentes absolvi non debere* numquid ordinem inter partes Sacramenti poenitentiae à Tridentino praescriptum invertunt, nisi Ecclesiam velint saeculis omnino quatuor vel quinque usque ad hunc diem errasse quae hunc ordinem Tridentini observavit. *Hac in statera charitatis*

Aug. de S. Virgin. cap. 55.

appendite & videte an non tutius sit se in hoc Tridentino conformare quam Petri d'Osma quem filium iniquitatis appellat Pontifex, dogma insequi, cuius dogmatis patronos qui haeresis infimulant non praecurrunt iudicium sed enuntiant praedictum juxta regulam juris qui haeresim damnatam sequitur ejus se damnationis participem facit. Quidquid de indiscreta dilatione absolutionis, sive de irrita absolutione quam consequitur relapsus intra tempus breve, inordinatè effutiunt novatores, unanimiter omnia verae & ordinatae charitati repugnant, si usquam vera charitas necessaria est, haec in administratione Sacramenti poenitentiae ubi misericordia superexaltat iudicium necessaria est. Spiritus autem Christi est vera charitas sive ut ait Anselmus charitas veritatis dicitur enim inquit ille Spiritus Sanctus charitas, & Christus est veritas, charitas ergo veritatis est Spiritus Christi. Sed quam alieni sunt

Causa 24. Quest. 1. cap. 1.

Lib. 3. de Spirit. S. cap. 20.

Sunt

sint à Spiritu Christi qui hunc thronum mis-
 ricordia phanatica sua opinione commutant
 in carnificinam conscientia. Paternae largitatis
 memor non est qui est fraternae immemor
 charitatis, *lapsi in certamine fraterna miseratione*
sunt curandi, & fomentis poenitentiae medican-
di: ubi enim Deus Dominum mutavit in pa-
trēm voluit charitate magis quam potestate regna-
re maximè in hoc tribunali, & amari maluit
quam timeri: sectamini itaque Spiritum Christi
 magis quam curiosas hujus Aevi hominum dis-
 putationes quæ edificationem nullam sed dis-
 fensiones plurimas pariunt, & dum medici
 inter se decertant interim ægri moriuntur.
 Quam inordinationem, si quis charitatem
 astringit, charitatem destruit. Quæ laudabilia
 sunt vituperanda dicit, virtutes in vitia &
 peccata mirabili Metamorphosi transmutat,
 & plurimis viam salutis æternæ occludit
 quam omnibus aperire charitas exposcit.
 Adeo ut ejusmodi charitatis professores hæc
 Christi fulmina sibi attrahant *ut vobis scriba*
& pharisei hypocrita, qui clauditis regnum celo-
rum ante homines: vos enim non intratis nec intra-
euntes sinitis intrare. Et tanto periculosior
 est Christianis quanto sub eminentioris vir-
 tutis pallio tecta delitescit & cujus hæc fa-
 ctio nisi diaboli, qui juxta Cyprianum no-
 vit convertere noctem in diem, qui fa-
 cit de tenebris lucem splendescere, sive
 vitia sub virtutum specie coruscare. Hic au-
 diit Christum dixisse: ignem veni mittere in
 mundum & quid volo nisi, ut accendatur.

Con. Rom.
contra No-
vatum
Chrys. Serm.
 7.

Matth. 27.

Cyp. lib. de
simp. prala-
tor.

voluit id ipsum imitari & quantum po-
 tuit fecit simia illa infernalis, ignem novę
 & inordinatę charitatis in multorum cordibus
 accendit, & quid vult nisi ut hoc ipso si fieri
 possit totus mundus accendatur & ut magis
 accendatur oleum misericordię sivę fraternę
 charitatis huic igni infudit, fratrem necessita-
 tem habentem omnimodę sublevari mandat
 etiam de aliena substantia, nam templa; &
 aras nescio quo sacrilego pietatis sensu suis
 mobilibus spoliari desiderat, ut viva tem-
 pla Spiritus Sancti, ut ait, sublevantur, di-
 cendo cum affecla suo juda ut quid perditio
 hæc, possunt hæc venundari & dari pauperi-
 bus. Vult sacrata divorum simulacra nuda
 prostituere, ut nudum hominem tegat. Op-
 rat denique templa omnia in Xenodochia con-
 verti ut egeno, & indigenti opitulerur. Hęc
 si quis obiter audit & non considerat vere
 dicet *majorem charitatem nemo habet*: sed vide
 quam inordinata est hæc charitas hujus ver-
 sipellis, quam longe distat ab illa quam ipsa
 veritas per Prophetam suum omnibus incul-
 cavit. *Frangere esurienti inquit illa panem tuum*
non alienum, & egenos vagosque induc in Do-
rum tuam non alienam, cum videris nudum operi-
eum sed propriis vestibus non alienis à Divo-
rum simulacris sacrilege ablati, hæc fac quis-
quis es qui ita Charitati studes, prius pingues,
& opulentos illos Ecclesiasticos redditus vel
alios quos possides in pauperes distribue,
Christi sunt illi redditus, non tui, pauperum
sunt, non amicorum & consanguineorum
 tuo.

tuorum. Et cum hæc feceris tunc invola in
Domum Dei, per me licet, tunc operi nu-
dum Divorum vestimentis, quando tuas ve-
stes quas in scriniis tam frequentes tinea cor-
rumpit in pauperes distribueris. Hæc primò
fac, & postmodum quantum lubet adhor-
tare tuos ad charitatem.

Nihil adversæ parti magis obvium quam
illud Apostoli ad Chorintios *omnia vestra in* 1. Cor. 16.
charitate fiant, secundum charitatem ambulate. Rom. 14.

Sed primo omnium qui hæc inordinatè docet,
à via veræ charitatis aberrat adeo ut optime
illud Davidicum in eum quadret, *lacum aperuit* Psalm. 7.

& effodit eum, & incidit in foveam quam fecit.

Sincidilla sive ignis fatuus semper ad lacus &
foveas hominem deducit; inordinata chari-
tas cujus sincidilla typus est, varios lacus
aperuit & sibi plures (ut dictum est, foveas
fecit) quarum una & quidem maxima est
scandalum quod undique falsis suis conten-
tionibus pusillis inferunt. Eorum de chari-
tate doctrina vere est petra scandali, & lapis
offensionis in quem omnis ætas & sexus fide-
lium, juvenes & virgines, senes cum junio-
ribus impingunt. Et profecto quis non offen-
datur cum à magistris & professoribus chari-
tatis, ea quæ charitati è diametro contra-
ria sunt, praticari videt. quid magis con-
trarium charitati quam scandalum? *chari-* 1. Cor. 8.
tas verò edificat inquit Paulus, nullum scan-
dalum patitur maxime illud quod generat cal-
lidas humana ut ait Chrysologus. Sed quæ
edificatio penes inordinatæ charitatis pa-

*Petr. Chryf.
serm. 27.*

*Petr. Chryf.
serm. 11.*

tronos quæ non scandala ex eorum novitia
& perversa doctrina. illa justis æque ac pec-
catoribus laqueos tendit, lapsus parat, forens fo-
dit, aptat ruinas, stimulat corpora, pungit ani-
mas, cogitationes suggerit, immittit iras, dat
virtutes odio, vitia dat amori, errores serit, dis-
cordias nutrit, pacem turbat, affectus dissipat,
conscindit unitatem, sapit malum satis, bo-
num nihil, violat divina, humana tentat. quæ
omnia non minus inordinatæ Charitati,
quam ejus progenitori diabolo secundum
Chrysologum propria sunt. A diabolo sunt
illa quæ fallunt specie quæ prætendunt bona
cum mala inferant. Jam dudum inordinata
Charitas decreta Pontificum lapidem firman-
dis vestigiis latum, in totam fulcavit & exaf-
peravit offensam, & totius fundamenti pe-
tram Scripturam Sacram scilicet vertit in scan-
dalum ut esset miseris ad ruinam. Gallicani
versionem novi testamenti secundum men-
tem Calvini factam, & contra Romanam
correctionem plurimas verbi Dei sententias
ad mores fidemque pertinentes continen-
tem, suis legendam proponunt, & ut magis
legant pro Sacramentali satisfactione illis im-
ponunt, Non sufficiebat illis nuper bullam
Innocentii XI. laxiores quasdam sententias
condemnantem latino idiomate, ut solet,
in scholis circumferri, debuit illa flandrice sed
minus fideliter translata imprimi, ut in
omnium monialium & muliercularum ma-
nibus versaretur. Numquid hæc faciendo
eligunt ministros scandali magis esse quam
paci

pacis. Numquid occasionem præbent ut istas
 laxitates in praxim deducant illi, quibus per-
 suadent illas a tot adversariis, quos impetunt
 doceri. Dico cum Apostolo *peribit infirmus in* I. Coll. 3.
tua scientia frater propter quem Christus mortuus
est. Docere ignorantes sancta, & salutaria in-
 ter opera Charitatis seu misericordiæ spiritua-
 lia quidem adnumeratur sed docere ignorantes
 noxia, & peccata quæ numquam Belgium
 audivit & adhuc minus docuit, non inter
 misericordiæ sed summæ impietatis opera ad-
 numerandum est: nam *sic populus mancipatus* I. cor. 2.
errori, scandalum facit juxta Apostolum: ubi
 se peccatorum morbus, vitiorum scelus, im-
 pietatis phrænesis mentibus semel infudit hu-
 manis, quidquid est scientiæ, sensus, &
 rationis exstinguit, & furore vesano facit
 gentes insurgere contra gentem, & dispa-
 ris civium contentionibus rempublicam mi-
 serè dilaniari. Quapropter Apostolus ad
 Romanos & Ephesios unice commendat cha-
 ritatem fraternitatis, sed in quantum illam
 commendatam habeant novatores unicuique
 facile innotescit, aiunt enim verò concilium
 Tridentinum non videri æcumenicum utpo-
 tè in quo potiores fuerint partes scholastico-
 rum & papæ. Sed non illæ sunt voces filio-
 rum charitatis, sed prophetarum potius il-
 lorum qui sedent ad ripam limanici lacus,
 infames libellos sed sua infamia famosos ut-
 potè propter hæreses contentas tortorum ma-
 nibus in gallia igni traditos in vulgus spar-
 gunt: & indoctæ plebi pro speculo pietatis ob-

1. Thess. 2.

No. 3

Luc. 9.

Proverb. 10.

obtrudunt illud, quod verius quis dixerit
speculum impietatis. Religiosos omnes à
prædicatione verbi Dei amovere vellent pro-
hibentes illis gentibus loqui ut salvi fiant quorum
tamen ordini & societati iteratò mandatum
est à sede Apostolica vade & annuntia regnum
Dei. Si hæc charitas est, nescio quid sit in-
vidia, *Moyse* inquit glossa prophetare omnes voluit,
quia bonum quod habuit non invidit. Affingunt
aliis dogmata & propositiones à Sede Apo-
stolica damnatas quorum ipsi authores, & pro-
fessores sunt, cum suam vident damnatam
doctrinam, non desinunt plebiculæ plenis
buccis, affirmare horum vel illorum doctri-
nam proscripam esse. *Univerſa delicta operis*
charitas inquit sapiens, siquæ delicta aut de-
fectus in libris scholasticorum aut casuista-
rum ex fragilitate & insufficientia humana
commissoſ usquam deprehendunt, non illos
excusant ut præcipit charitas, sed accusant,
non tegunt illos pallio discretionis sed dete-
gunt impudentia contentionis, similes ma-
ledicto Cham qui derisit verenda patris. Hæc
cine charitas? meliora Superi, non charitas
sed hypocrisis est, subtile malum, secretum
virus, venenum latens, virtutum fucus, ti-
nea sanctitatis. Sacerdotes Dei, quos Apo-
stolus vocat *genus electum regale Sacerdotium*,
quibus non conspurcant maculis, & falsis
onerant convitiis quasi vero in Ecclesia per-
versa forent omnia præter illos & eorum do-
ctrinam, sic Ecclesiam ejusque ministros
tractant, à minimo usque ad maximum sibi
contra

contrasentientem variis inurunt notis : ne-
 quidem ostiarius sive janitor Ecclesiæ nuper
 in quadam Thesi eorum evasit censuram,
 non secus ac si modo Ecclesiastica disciplina
 ex officina textrina petenda foret, & reges
 ac principes tam politicos quam Ecclesiasti-
 cos formam regendæ reipublicæ docere vel-
 lent, qui non nisi ad plebi opus textrinum
 edocendum admissi sunt. Utinam attende-
 rent, & intenderent illi huic suo operi hære-
 ditario. Habent in eo quod videant unitatis
 & concordie symbolum : nam sicut ex filis
 lanæ ordinatè conjunctis exsurgit pannus,
 sic ex compage unitatis & junctura fraterna
 civium, crescit vinculum pacis. Doctrinam
 suam, doctrinam Pauli illuminatam asse-
 re impudenter non erubescunt, & commu-
 nem aliorum doctrinam, obscuram carbo-
 narii fidem appellare adhuc impudentius non
 verentur. Insignis profectò charitas ! sed
 quid mirum ? si difficile est juxta Bernardum Corn. de con-
 vers. ad Cler.
 cap. 30.
*fortassis & impossibile, ut ex amara radice ambi-
 tionis suavis fructus prodeat charitatis.* Quem-
 admodum ecclesiastico regimini, sic & poli-
 tico quod ex ecclesiastica & laica potestate
 conflatur, hæc novatorum doctrina perni-
 ciosa est, nam cum de ministrorum juramen-
 to quod à rege exigitur, de sollicitatio-
 ne & nummorum numeratione adeo incautè
 & indiscretè loquuntur, verendum profectò
 est ne his & similibus nugis sinistram de mi-
 nistris regiis opinionem suggerant plebiculæ,
 & alia incommoda reipublicæ inferant quæ
 fa-

facilius excitantur quam affopiuntur. Cum analogiam inter phariseos, & adversarios astruere conantur: vellem attenderent non suam potius suorumque profopopceiam astruant. *A foris etenim apparent hominibus iusti, intus autem pleni sunt hypocrisis.* Doctrina eorum vera hypocrisis est, quæ ex mente Chrylogi *secura simulat, fallit prospera, curiosa mentitur, & crudeli arte virtutes truncat mucrona virtutum . . . & misericordiam miseratione prosternit.*

Chryf. serm.
7.

Chryf. serm7.

Cavete itaque Fratres ab hac inordinata charitate, sive fermento phariseorum. *Fugendum est virus, pestilentia cavenda qua de remedio creat morbos, conficit de medicina languorem, satietatem vertit in crimen, placationem facit reatum, generat de propitiatione discrimen.* Hinc illuminari nos necesse est lumine discretionis qua Mater virtutum est inquit Divus Bernardus & consummatio perfectionis: hæc nimirum docet nequid nimis. Hinc sponsa dilecta ordinavit in me charitatem: omnino necessariè ait præfatus Pater. *importabilis siquidem absque scientia est zelus, ubi ergo vehemens emulatio, ibi maxime discretio est necessaria, qua est ordinatio charitatis . . . proinde sane ne tamquam nimia & importabilis pro impetu spiritus quem è cella videtur vinaria reportasse præsertim ab adolescentulis sponsa timeatur, jungit quod discretionis est etiam se pariter accepisse, id est ordinem charitatis.* Discretio quippe omni virtuti ordinem ponit, ordo modum tribuit, & decor em etiam, & perpetuitatem. Tu qui hæc legis, scito à pia puraque mente hæc esse, &

Serm. 3. de
Circumcis.
Dom.

Serm. 49. in
Cant.

& si ipsa aliter, subjici à me iis quorum proprie cognitio hæc & censura.

F I N I S.

I. E. C. v.

Cum
rarios
ent an
peiam
is jusi,
eorum
hryso
sa men
uerone
ne pro

dinata
Eugien
emedi
a, san
ratum,
amina
Mater
con
ret ne
in me
is Pa
est ze
aximi
arita
in
idetur
sponsa
se pa
cretio
in tri
a qui
esse,
&

E III
206